

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2026-2030

Μονάδα
Στρατηγικού
Σχεδιασμού
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Σύμφωνα με την Ελληνική Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων «*Η Ατζέντα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, οι σχετικοί με αυτήν 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης*» (Sustainable Development Goals / SDGs) και **169 υποστόχοι** υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο της 70^{ης} Γενικής Συνέλευσης των **Ηνωμένων Εθνών** στις 25 Σεπτεμβρίου **2015**. Οι ΣΒΑ είναι παγκόσμιου χαρακτήρα και γενικής εφαρμογής με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έως το 2030. Δημιουργούν δεσμεύσεις υλοποίησης για όλες τις χώρες, ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εθνικές πραγματικότητες, επίπεδα ανάπτυξης, εθνικές πολιτικές και προτεραιότητες. Η Ατζέντα 2030 προωθεί την ενσωμάτωση και των **τριών διαστάσεων της βιώσιμης ανάπτυξης – κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική** – σε όλες τις τομεακές πολιτικές, ενώ παράλληλα προάγει τη διασύνδεση και τη συνοχή των σχετικών με τους ΣΒΑ πολιτικών και νομοθετικών πλαισίων. Η Ελλάδα αναγνωρίζει τη σημαντική συμβολή των ΣΒΑ στην προαγωγή, μεταξύ άλλων, της κοινωνικής ευημερίας, την εξάλειψη της φτώχειας και τη δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό, αποκτά ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα μας η κινητοποίηση των δυνάμεών της προκειμένου να θέσει τις προτεραιότητές της αναφορικά με την Ατζέντα 2030 και να εφαρμόσει αποτελεσματικά τους ΣΒΑ μέσα από την κατάλληλη προσαρμογή τους στις εθνικές προτεραιότητες και ανάγκες». Οι ΣΒΑ των Ηνωμένων Εθνών υιοθετούνται πλέον ευρέως από πολλά Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης σε όλον τον κόσμο και συνιστούν ολοένα και περισσότερο μέρος των οριζόντων και κάθετων δράσεων πολιτικής ανάπτυξης και στρατηγικού σχεδιασμού των Ιδρυμάτων σε όλον τον κόσμο. Οι δεκαεπτά Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, είναι οι παρακάτω, και έχουν ληφθεί υπόψη τόσο στο καθολικό Στρατηγικό Σχέδιο του Πολυτεχνείου Κρήτης, όσο και στο σχέδιο για την Αειφορία (σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το άρθρο 228 του Ν.4957/2022). Σε ό,τι αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, και όπως αναγράφεται στη σχετική ιστοσελίδα, κύριος στόχος είναι μέσω της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας](#) να έχουν μειωθεί μέχρι το 2030 οι εκπομπές κατά τουλάχιστον 50 % έως και 55 %, καθιστώντας παράλληλα νομικά δεσμευτικό τον στόχο της ουδετερότητας με ορίζοντα το 2050 στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού νομοθετήματος για το κλίμα. Η πράσινη πολιτική της ΕΕ προωθεί μια οικονομικά βιώσιμη και κοινωνικά δίκαιη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια, η οποία να προστατεύει τους ανθρώπους και τον πλανήτη.

ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΟΧΟΙ

Η Πράσινη Συμφωνία επενδύει στην καινοτομία, την καθαρή τεχνολογία και τις πράσινες υποδομές, διασφαλίζοντας παράλληλα μια δίκαιη μετάβαση για τις κοινότητες που πλήττονται περισσότερο. Βασικός στόχος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας είναι οι Ευρωπαίοι να απολαμβάνουν καθαρότερο αέρα και ενεργειακά αποδοτικότερα προϊόντα και σπίτια. Να βασίζονται επίσης σε περισσότερες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για να τροφοδοτήσουν τις καθημερινές ανάγκες τους. Η συμφωνία καθορίζει ένα σχέδιο για τον μετασχηματισμό της οικονομίας, της ενέργειας, των μεταφορών και των βιομηχανιών της Ευρώπης με στόχο ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Παράλληλα η Ευρωπαϊκή Ένωση μετά τα Ανακοινωθέντα του Παρισιού (2018), της Ρώμης (2020), των Τιράνων (2024), και κυρίως μετά τις ανακατατάξεις που έχουν επέλθει στην μετα-Covid εποχή, έχει συμπεριλάβει στο Στρατηγικό της Σχέδιο, την εναρμόνιση μεταξύ SDGs και Εκπαιδευτικής Πολιτικής η οποία δίνει έμφαση μεταξύ άλλων στον Πράσινο και Ψηφιακό Μετασχηματισμό (Green and Digital Transformation).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

Κύρια επιδίωξη του Πολυτεχνείου Κρήτης είναι η λειτουργία του ως ένα «ανοιχτό εργαστήριο» έρευνας και τεχνολογίας σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης και η συμβολή του στην υγεία και ευζωία όχι μόνο της πανεπιστημιακής κοινότητας, αλλά και της ευρύτερης κοινωνίας στο σύνολο της. Παράλληλα, στοχεύει στην εδραίωσή του ως «Πράσινου Πολυτεχνείου» μέσω της συνεχούς ανάπτυξης και υλοποίησης δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης. Το σχέδιο για την Αειφορία περιλαμβάνει στόχους για τις λειτουργίες, τις μεταφορές, την εφοδιαστική αλυσίδα, τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τους εργαζομένους, καλύπτοντας τις σύγχρονες απαιτήσεις για τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και διακυβερνητικές πολιτικές των σύγχρονων Πανεπιστημίων.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

Το Ίδρυμα αναγνωρίζει ότι οι ενεργειακές πηγές δεν είναι ανεξάντλητες και για αυτό το λόγο πρέπει να χρησιμοποιούνται υπεύθυνα. Συνεπώς, η συμβολή του στην προστασία του περιβάλλοντος έχει **δύο διαστάσεις, εσωτερική και εξωτερική:**

- **Η εσωτερική διάσταση** αναφέρεται τόσο στην προσπάθειά του για μείωση του κόστους λειτουργίας του με την υιοθέτηση πρακτικών εξοικονόμησης πόρων και ορθότερης διαχείρισης, όσο και στην προσπάθεια αύξησης της περιβαλλοντικής αντίληψης των φοιτητών και του προσωπικού του.
- **Η εξωτερική διάσταση** αναφέρεται στη δέσμευσή του για συνεχή μείωση των επιπτώσεων από τη λειτουργία του, παρακολουθώντας και μετρώντας τις περιβαλλοντικές του επιδόσεις, θέτοντας στόχους βελτίωσης, εφαρμόζοντας και αξιολογώντας δράσεις περιβαλλοντικής διαχείρισης σε τομείς όπως η εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, η διαχείριση απορριμμάτων-ανακύκλωσης, η μείωση μετακινήσεων και η προώθηση πράσινων προμηθειών

Το Πολυτεχνείο Κρήτης θα ενσωματώσει τη βιωσιμότητα σε κάθε επίπεδο λειτουργίας του, από τη διοίκηση έως τους προμηθευτές, διαχειριζόμενο ολόκληρη την αλυσίδα αξίας με υπεύθυνο και βιώσιμο τρόπο. Η διακυβέρνηση αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη διασφάλιση της εποπτείας και της λογοδοσίας σε θέματα βιωσιμότητας, από τα υψηλότερα επίπεδα του οργανισμού και προς όλες τις λειτουργίες του. Συγκεκριμένα το Πολυτεχνείο Κρήτης μέσω του Στρατηγικού του Σχεδίου εναρμονίζεται με το ΦΕΚ 466/Β'/2021 το οποίο θέτει τις προδιαγραφές για τις «πράσινες» προμήθειες και τις «πράσινες» συμβάσεις και εφαρμόζει τις προβλεπόμενες διαδικασίες για τη χρηστή διαχείριση των αποβλήτων, τόσο οργανικών όσο και εργαστηριακών σύμφωνα με προδιαγραφές του Ν. 4819/2021. Η διακυβέρνηση αποτελεί καθοριστικό μοχλό για τη βελτίωση της συνολικής απόδοσης βιωσιμότητας του πανεπιστημίου.

Παράλληλα, η ενισχυμένη εποπτεία σε ζητήματα βιωσιμότητας καθίσταται ολοένα και πιο σημαντική, δεδομένης της αυξανόμενης θεσμικής πίεσης που δημιουργούν οι περιβαλλοντικοί και κοινωνικοί κίνδυνοι.

Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών είναι καθοριστικής σημασίας, καθώς επιτρέπει στο Πολυτεχνείο να κατανοήσει σε βάθος τον περιβαλλοντικό και κοινωνικό του αντίκτυπο, να εντοπίσει έγκαιρα τους σχετικούς κινδύνους και να αναπτύξει αποτελεσματικές λύσεις για τις προκλήσεις βιωσιμότητας. Παράλληλα, προσφέρει τη δυνατότητα ουσιαστικής συνεργασίας με τα μέλη της ακαδημαϊκής και τοπικής κοινότητας για τη συνδιαμόρφωση συνεργατικών, εφαρμόσιμων παρεμβάσεων. Όταν το ίδρυμα αφουγκράζεται τις ανάγκες της κοινότητας και ενσωματώνει τις προτάσεις της στον στρατηγικό του σχεδιασμό, ενισχύει τη “κοινωνική άδεια λειτουργίας” του και καλλιεργεί σχέσεις εμπιστοσύνης και διαφάνειας.

Το Πολυτεχνείο θα παράγει τακτικές αναφορές σχετικά με τη στρατηγική και την απόδοσή του στη βιωσιμότητα. Η δημοσιοποίηση θα βασίζεται σε αξιόπιστες, τυποποιημένες και ανεξάρτητα επαληθευμένες μετρήσεις, οι οποίες θα καλύπτουν όλες τις ουσιώδεις ανησυχίες των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και λεπτομερείς πληροφορίες για τους στόχους και τα σχέδια μελλοντικής δράσης.

Το Ίδρυμα θα επενδύσει τους αναγκαίους πόρους ώστε να επιτύχει σταδιακά περιβαλλοντική ουδετερότητα. Στο πλαίσιο αυτό, το Πολυτεχνείο θα μετρήσει και θα βελτιώσει την απόδοσή του σε κρίσιμους τομείς, όπως οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, η ενεργειακή απόδοση, οι υποδομές και τα κτίρια, η κατανάλωση νερού, η διαχείριση αποβλήτων και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η έννοια της “απόδοσης” αναφέρεται στην επίτευξη συγκεκριμένων, μετρήσιμων αποτελεσμάτων σε αυτούς τους τομείς.

Οι προσδοκίες αυτές αφορούν τον τρόπο με τον οποίο το Ίδρυμα θα αναπτύξει και θα υλοποιήσει συστήματα σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας του για να διασφαλίσει συνεχή βελτίωση στους τρεις βασικούς άξονες περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων: την κλιματική αλλαγή, τη διαχείριση φυσικών πόρων και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Τέλος, διευκρινίζεται ότι τόσο η Στρατηγική όσο και η Πολιτική του Πολυτεχνείου Κρήτης για την αειφόρο ανάπτυξη είναι πλήρως εναρμονισμένες με τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 228 του Ν. 4957/2022, καθώς και με το Στρατηγικό Σχέδιο του Ιδρύματος, το οποίο αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα σύμφωνα με το Άρθρο 224 του ίδιου νόμου. Οι στρατηγικοί στόχοι και οι συναφείς δράσεις του παρόντος έχουν προκύψει από συστηματική εσωτερική και εξωτερική τεκμηρίωση, αξιοποιώντας μεθοδολογικά εργαλεία ανάλυσης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος (PESTEL, SWOT, TOWS), τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τη διαμόρφωση του Στρατηγικού Σχεδίου του Πολυτεχνείου Κρήτης.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

Στόχος ΑΕΙ1: Πράσινη μετάβαση και αειφορία: Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης στο ΠΚ (SO)

- Ενσωμάτωση θεμάτων αειφορίας στα προγράμματα σπουδών (διπλωματικές / διδακτορικές διατριβές)
- Δράσεις σχετικές με την αειφορία στο πλαίσιο της Πανεπιστημιακής σύμπραξης EURECA-PRO (π.χ. ομιλίες, webinars, κλπ)
- Αύξηση των εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων που σχετίζονται με την αειφορία

Στόχος ΑΕΙ2: Ενίσχυση των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την αειφορία (SO)

- Αξιοποίηση του Πάρκου Διάσωσης Χλωρίδας και Πανίδας (για διοργάνωση δράσεων σε θέματα αειφορίας)
- Διοργάνωση εθελοντικών περιβαλλοντικών και ενεργειακών δράσεων από τα μέλη της Πολυτεχνειακής κοινότητας / ή και σε συνεργασία με την Α΄ βάρθμια και Β΄ βάρθμια εκπαίδευση Χανίων.
- Ενθάρρυνση ένταξης των φοιτητών σε πρωτοβουλίες και οργανισμούς (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο) που προωθούν την αειφορία (π.χ. Students Organizing for Sustainability, κ.ά.)
- Διοργάνωση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης αναφορικά με την κλιματική αλλαγή, τις 17 πρωτοβουλίες SDG των ΗΕ κλπ

Στόχος ΑΕΙ3: Δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας και Βιώσιμης Διαχείρισης Πόρων (WO / ST)

- Επέκταση της ενεργειακής αναβάθμισης στα υφιστάμενα κτήρια του Ιδρύματος (υπό την αίρεση της διάθεσης χρηματοδοτικών εργαλείων)
- Αύξηση των φωτοβολταϊκών στο Ίδρυμα
- Αντικατάσταση παλαιού ενεργοβόρου εξοπλισμού
- Μερική εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων BMS για αυτοματοποιημένο έλεγχο ενέργειας (η έκταση της οποίας θα είναι ανάλογη με την εξεύρεση πόρων)
- Εφαρμογή Πολιτικής Πράσινων Προμηθειών και Υποχρέωση τήρησης του Σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Συμβάσεις και ενσωμάτωση περιβαλλοντικών κριτηρίων στις προμήθειες (λαμβάνοντας υπόψη το ΦΕΚ466/Β'/2021, καθώς και την τρέχουσα νομοθεσία)
- Εγκατάσταση κάδων κομποστοποίησης για τη συλλογή βιοαποβλήτων (οργανικά) στη Φοιτητική Λέσχη και σε σημεία εστίασης του campus (λαμβάνοντας υπόψη το Άρθρο 15 του Ν.4819/2021 καθώς και την τρέχουσα νομοθεσία)
- Θέσπιση Πρωτοκόλλου Διαχείρισης Επικίνδυνων Εργαστηριακών Αποβλήτων (χημικά, τοξικά) και σύναψη σύμβασης με αδειοδοτημένο φορέα (σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τα Άρθρα 17-19 του Ν.4819/2021, και της τρέχουσας νομοθεσίας)
- Εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων
- Αύξηση των πράσινων μετακινήσεων (π.χ. ride-sharing, ηλεκτρικά ποδήλατα και ηλεκτρικά αυτοκίνητα)

Στόχος ΑΕΙ4: Θέσπιση μηχανισμών παρακολούθησης της προόδου σε θέματα αειφορίας και βιωσιμότητας (WO)

- Ετήσια δημόσια υποβολή έκθεσης πεπραγμένων (Sustainability Report) της Επιτροπής Αειφορίας του ΠΚ
- Επιλογή και αξιοποίηση εργαλείων αυτοαξιολόγησης και μέτρησης βιωσιμότητας για το Ίδρυμα.